

Asiat, joilla hankkeen onnistumista arvioidaan

Mikko Lehtonen (VM)

Valtionavustushankkeen seurantaryhmä 1/2023, 9.2.2023

VALTIONAVUSTUKSET
STATSUNDERSTÖD

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hankkeen onnistumisen arvioinnista käytävä lähetekeskustelu

- Valtionavustushankkeen ohjausryhmä kävi 26. tammikuuta lähetekeskustelun asioista, joilla hankkeen onnistumista on tarkoitus arvioida.
- Arvioinnissa keskitytään hankkeen aikaansaamiin asioihin hankekauden aikana; arvioitavia osa-alueita on neljä. Arvioinnista voi syntyä suosituksia esimerkiksi valtionavustustoiminta kehittämistä varten hankekauden jälkeen ja valtiovarainministeriön tulevia hankkeita ja niiden suunnittelua varten.
- Valtionavustushanke laatii lähetekeskustelun perusteella tiiviin suunnitelman tiedonhankinnasta ja aineistonkeruusta. Tavoitteena on, että arviointi on tehty kokonaisuudessaan 30.9.2023 mennessä, jotta tieto on hyödynnettävissä hankkeen loppuraportoinnissa.

Arviointitehtävän tarpeellisuus korostui valtionavustushankkeen väliarvioinnin tuloksissa

- Valtionavustushankkeen väliarvioinnissa suositeltiin, että hankkeen onnistumiselle määritetään kriteerit ja mittarit.

2 Hankkeen onnistumiselle määritettävä kriteerit ja mittarit

1. Hankkeen tavoitteille kokonaisuudessa tulee määrittää onnistumisen kriteerit ja mittarit.

- Laajojen visiomaisten tavoitteiden osalta tulee tunnistaa konkreettiset tavoitteet, joihin hankkeella on vaikutusmahdollisuuksia ja kiinnittää kriteerit/mittarit näihin. Vaikuttavuuden osalta esimerkiksi on tiedostettu, että mittaaminen sellaisenaan on vaikeaa ja vaatii pitkän aikavälin tutkimusta aiheesta. On kuitenkin tunnistettava tekijät, jotka hankkeen tulee toteuttaa, jotta luodaan edellytykset vaikuttavuuden parantamiselle ja seurattava näiden tekijöiden toteutumista.
- Mittareissa tulee huomioida aikaperspektiivi. Hankkeen konkreettisten tavoitteiden toteutumisen tarkastelu tehdään hankkeen päättyessä ja mahdollisesti uudestaan tietyn ajan kuluttua.
- Korkeamman tason yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumisen osalta voidaan puhua hyötyjen realisoitumisesta. Hyötyjen realisoitumista tulee seurata myöhemmässä vaiheessa hankkeen päätyksen jälkeen kun uudistuksen vaikutukset näkyvät käytännössä.
- Hankkeen tavoitteiden ja hankkeen tuomien hyötyjen realisoitumisen seurannan kautta hankkeen onnistumisesta ja vaikutuksista pystytään viestimään uskottavasti.

Arvioinnin osa-alueiden rajaukset

- Arvioinnissa keskitytään valtionavustushankkeen aikaansaamiin asioihin hankekauden (2019–2023) aikana.
- Arvioinnin osa-alueiden määrittelyssä on otettu huomioon valtionavustushankkeen asettamispäätöksen mukaiset tavoitteet ja niiden toteuttamista koskevat tehtävät sekä hankesuunnitelman mukaiset tehtävät.
- Arvioinnin suunnittelussa on tehty seuraavia rajauksia.
 - Arvioinnissa ei selvitetä, miten valtionavustustoiminnan kehittämisen pitkän aikavälin tavoitteet ovat toteutuneet tähän mennessä. Valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden, läpinäkyvyyden, tehokkuuden ja yhdenmukaisuuden lisääntymistä on perusteltua arvioida esimerkiksi 3–5 vuoden kuluttua hankkeen päättymisestä.
 - Tarkoituksena ei ole myöskään arvioida valtionapuviranomaisten kehittämis- ja käyttöönottoprojektien onnistumista.
- Osa-alueet ja niihin perustuva arviointi ovat yksi tapa kerätä ja koota tietoa hankkeesta raportointia varten. Osa-alueiden arvioinnin lisäksi on tarpeen käyttää myös muita tietolähteitä. Esimerkiksi hankkeen taloutta ja henkilöstötyötä sekä hankehallintaa arvioidaan erikseen raportointia varten.
- Hankkeen välittömiä ja välillisiä tuottavuushyötyjä valmistellaan ja käsitellään erikseen.

Arvioinnissa keskitytään neljään osa-alueeseen

1

Toimijat ovat osallistuneet ja vaikuttaneet valtionavustus-toiminnan kehittämiseen.

Tekemisen tapa, yhteiskehittäminen

2

Valtionapu-viranomaisille on luotu edellytykset osaamisen kehittämistä varten. Yhteinen ymmärrys valtionavustus-toiminnan tilasta ja tulevaisuudesta on lisääntynyt.

Osaamisen kehittäminen

3

Digitaaliset palvelut ja hankkeen tekemät ratkaisut vastaavat toimijoiden tarpeisiin ja tukevat valtionavustus-toiminnan edelleen kehittämistä.

Sisällölliset valinnat ja sisältöjen toteutus

4

Tiedon avaamiselle ja hyödyntämiselle on luotu edellytykset.

Tietojohtaminen

Ensimmäinen osa-alue

Toimijat ovat osallistuneet ja vaikuttaneet valtionavustus-toiminnan kehittämiseen.

Suunnitelma 1/2

- Tarkoituksena on selvittää, miten yhteiskehittäminen onnistui valtionavustushankkeessa ja minkälainen kokemus hankkeen toimijoilla on osallistumisesta, vaikuttamisesta ja sitoutumisesta hankkeessa. Hankkeen asettamispäätöksessä todetaan, että valmistelu toteutetaan yhteiskehittämisen periaattein.
- Arvioinnissa keskitytään seuraaviin asioihin:
 - yhteiskehittämisen tavoitteet ja tavat;
 - yhteiskehittämisen johtaminen (ml. tavoitteet/resurssit/tuotos);
 - yhteiskehittämisen haitat ja hyödyt.
- Toimija tarkoittaa hankkeeseen osallistuneita valtionapuviranomaisia ja valtionavustusten hakijoita ja saajia, hankkeen yhteistyökumppaneita. Palautetta kerätään myös hankehenkilöstöltä ja keskeisiltä ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

Suunnitelma 2/2

- Arviointia varten tehdään sidosryhmäkartta, joka tarkoittaa hankesuunnitelmassa tuolloin kuvattuja sidosryhmiä. Toteutetaan erillinen kysely (webropol). Arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen jaostojen ja työryhmien erikseen keräämä palaute. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään demokratiapalveluissa olevaa tietoa, kuten lausuntoja. Hankkeen tapaamiset käydään myös lävitse.
- Sidosryhmäkarttaa päivitetään arvioinnin aikana. Tarkoituksena on havainnollistaa yhteiskehittämiseen liittyvät keskeiset toimijat, kohtaamiset ja mahdolliset katvealueet.

Toinen osa-alue

Valtionapu-
viranomaisille on
luotu edellytykset
osaamisen
kehittämistä varten.
Yhteinen ymmärrys
valtionavustus-
toiminnan tilasta ja
tulevaisuudesta on
lisääntynyt.

Suunnitelma 1/2

- Tarkoituksena on selvittää, mitä valtionavustushanke teki valtionapuviranomaisten (henkilöstön) osaamisen kehittämiseksi. Lisäksi selvitetään, millä tavalla valtionapuviranomaisten ymmärrystä valtionavustustoiminnan tilasta ja tulevaisuudesta pyrittiin lisäämään. Hankkeen asettamispäätöksessä todetaan, että hanke tukee valtionapuviranomaisia uuden toimintamallin omaksumisessa ja osaamisen kartuttamisessa.
- Arvioinnissa keskitytään seuraaviin asioihin, joilla esim. toimintamallia on jalkautettu:
 - koulutukset ja valmennukset;
 - tieto ja työvälineet;
 - viestintä.

Suunnitelma 2/2

- Valtionavustustoiminnan tilalla ja tulevaisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä valtionavustustoiminnan yhteistä toimintamallia ja sitä varten tehtyä nykytilan ja tavoitetilan analyysia. Toimintamallia käsitellään esimerkiksi hankkeen tekemissä selvityksissä.
- Valtionavustushankkeen tuotokset kootaan yhteen arviointia varten. Arvioinnissa otetaan huomioon koulutuksia ja valmennuksia koskeva tieto ja niistä kerätty palaute. Lisäksi tarkastellaan toimintamallia koskevaa viestintää, kuten tuotettuihin sisältöihin liittyviä tietoja.

Kolmas osa-alue

Digitaaliset palvelut ja hankkeen tekemät ratkaisut vastaavat toimijoiden tarpeisiin ja tukevat valtionavustus-toiminnan edelleen kehittämistä.

Suunnitelma 1/2

- Tarkoituksena on selvittää, miten valtionavustushanke hankekaudellaan edisti sille asetettuja tavoitteita ja toteutti sille asetettuja tehtäviä koskien valtionavustusprosessin digitalisaatiota.
- Yhteistä toimintamallia ja yhteisiä menettelytapoja koskevien palveluiden arvioinnissa otetaan huomioon myös toimijoiden tarpeet.
- Arvioinnissa keskitytään seuraaviin asioihin:
 - Valtionavustusprosessin digitalisointiin liittyvien tehtävien toteuttaminen (esimerkiksi lainsäädännön valmistelu, digitaalisten palveluiden tuottaminen, hallintamalli) (asettamispäätös, tehtävät 2-4)
 - Valtionavustusprosessin ja siihen liittyvien menettelytapojen kehittäminen ja yhdenmukaistaminen (asettamispäätös, tehtävä 5)
 - Valtionavustustoiminnan kehittämisen ja strategisen ohjauksen suunnittelu
 - Hankkeen aikana tehdyt rajaukset ja muutokset vaikutuksineen (asettamispäätös, tehtävä 1)

Suunnitelma 2/2

- Arviointia varten tarkastellaan hankedokumentaatiota ja tehtyjä päätöksiä. Tietoa kerätään myös henkilö- ja ryhmähaastattelujen avulla. Valtionapuviranomaisten asiakaskokemuksen tarkastelussa hyödynnetään Valtiokonttorin keräämää palautetta, joka koskee digitaalisia palveluja sekä palveluiden pilotointia ja käyttöönottoa.
- Arviointi tuottaa sekä määrällistä että laadullista tietoa.

Neljäs osa-alue

Tiedon avaamiselle ja
hyödyntämiselle on
luotu edellytykset.

Suunnitelma

- Tarkoituksena on selvittää, miten valtionavustushankkeessa on vastattu digitalisoinnin periaatteisiin, jotta valtionavustuksia koskevan tiedon avaamiselle ja hyödyntämiselle on riittävät edellytykset. Lisäksi selvitetään, ovatko tiedon keräämisen tavat ja hyödyntämisen mahdollisuudet valtionavustusprosessissa riittävät.
- Arvioinnissa keskitytään seuraaviin asioihin:
 - Käsitely ja valtionavustustoiminnan sanasto
 - Digitaalisten palveluiden käyttö
 - Vähimmäistietojen toimittamisvelvoitteeseen liittyvät säädökset ja toimeenpanon tuki
 - Tiedon laatua koskevat asiat valtionavustushankkeessa
- Arviointia varten käsitellään hankedokumentaatiota.

Kiitos

VALTIONAVUSTUKSET
STATSUNDERSTÖD

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

